

Rutin

Fastställt av: Andreas Winroth

Upprättat av: Pia Stark

Granskare: Andreas Hedman

Organisation gäller inom: Fastighet Västerbotten gemensam, Hälso- och Sjukvårdsförvaltning, Vårdhygien Västerbotten

Vägglöss

Förändringar från föregående utgåva

Nytt ledningsdokument

Omfattning

Dokumentet gäller för personal och studerande inom hälso- sjuk- och tandvård i Region Västerbotten

Bakgrund

Vägglöss har blivit vanligare i Sverige de senaste åren. Insekten är 4-5 mm stor och kan vara genomskinlig eller rödbrun. Vägglössen suger blod nattetid från sovande människor. Dagtid gömmer de sig i miljön som soffor, sängar, textilier, golvlister mm. Vägglöss kan inte hoppa eller flyga utan förflyttar sig krypande.

Bett från vägglus kan orsaka utslag och klåda. Tecken på vägglöss kan vara små blodfläckar på sängkläder och ibland små svarta prickar som är vägglössens avföring.

Vägglöss bärs i stort sett aldrig på kroppen därför utgör patienten i sig ingen eller mycket liten risk för spridning av vägglöss. Risk för spridning kommer från personens saker, skor, kläder och övriga tillhörigheter. Vägglöss sprider inte smitta.

Fastighetsägaren har enligt Miljöbalken 9 kap. 9 § ansvar att kontrollera och vid behov åtgärda förekomst av skadedjur.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte förhindras eller fördröjas på grund av vägglöss.

Syfte

Att minska risk för spridning av vägglöss inom hälso- och sjukvårdens lokaler.

Lagar och andra krav

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Miljöbalken (1998:808)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Ansvar och befogenheter

Verksamhetschefen ansvarar för att riktlinjerna är kända och för att organisera arbetet så att riktlinjerna kan följas av medarbetarna. Varje medarbetare har personligt yrkesansvar att följa riktlinjerna.

Beskrivning/Genomförande

Åtgärder vid kontakt med vården

Vid känd eller misstanke om vägglöss innan inläggning

- Tillämpa basala hygienrutiner. Använd långärmat plastförkläde om vägglöss ses krypa på patienten.
- Vid inläggning på sjukhus bör patienten direkt duscha, tvätta håret och byta om till rena kläder.
- Cirkulationstvätt som används innan dusch och klädbyte läggs i vattenlöslig tvättsäck sedan i gul tvättsäck märkt risktvätt. Förslut väl
- Alla patientens tillhörigheter läggs i en påse och försluts väl fram till utskrivning.
- Personliga tillhörigheter som glasögon och elektronisk utrustning torkas av noga. Ta av mobilskal och torka av eller lägg i försluten påse till hemgång.
- Uppmana patienten/anhöriga att tvätta alla kläder i 60 grader.
- Skor och kläder som inte kan tvättas i 60 grader kan placeras i en plastpåse i frys (-18 grader) i en vecka.
- Patienten utgör ingen risk för att sprida vägglöss och kan därför efter dusch och klädbyte samvårdas.
- Cirkulationstvätt hanteras som vanligt efter patienten är duschad och bytt kläder.
- Avfall hanteras som vanligt.
- Slutstädning och desinfektion enligt ordinarie rutin.

Om förekomst av vägglöss som upptäcks under vårdtiden

- Spärra av rummet, låt väskor, möbler och medicinteknisk utrustning stå kvar.
- Duscha och tvätta håret på patienten sätt på rena kläder. Flytta patienten till annat rum.
- Personliga tillhörigheter även böcker läggs i plastpåsar som försluts väl.
- Cirkulationstvätt läggs i vattenlöslig tvättsäck sedan i gul tvättsäck märkt risktvätt. Förslut väl
- Soppåse/sopsäck i patientrummet försluts. Pressa inte ur luft ur påsarna. Släng i ordinarie sopkärl.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Kontakta chef och fastighet för vidare åtgärder och sanering av vårdrum.

Öppenvårdsbesök (vid känd eller misstänkt förekomst av vägglöss i hemmet)

- Vid besök på mottagning eller hälsocentral
- Använd lakan eller skyddspapper där patienten sitter.
- Cirkulationstvätt läggs i vattenlöslig tvättsäck sedan i gul tvättsäck märkt risktvätt. Förslut väl
- Patientens tillhörigheter kläder, väskor mm läggs i plastpåse under undersökning
- Inspektera patientens hud efter bett.
- Om lus hittas plocka upp den och lägg i ett provrör skruva på locket. Skicka med hem för identifiering av skadedjursbekämpare.
- Rengöring och desinfektion av patientplats enligt ordinarie rutin

Hembesök (vid känd eller misstänkt förekomst av vägglöss)

- Kan vara av ambulans eller annan hälso- och sjukvårdspersonal.
- Begränsa mängden material och produkter som tas in i bostaden.
- Förvara inte utrustning/väskor i sängen, eller på stoppade möbler
- Förvara material/väskor i plastpåse under besöket. Kassera plastpåse i ordinarie sopkärl utanför bostaden.
- Förslut allt använt engångsmaterial i en plastpåse, pressa inte ur luften ur påsarna. Släng i ordinarie sopkärl utanför bostaden

Hembesök (där förekomst av vägglöss upptäcks vid besöket)

- Placera väskor och all annan utrustning i plastpåsar som försluts väl.
- Allt material som varit i bostaden som inte är avtorkningsbart kasseras
- Om personal suttit på säng eller stoppade möbler innan upptäck av vägglöss ska stolarna i bilen täckas med plast till personal har bytt kläder
- All textil som personalkläder eller filter/lakan tvättas i 60 grader.
- Väskor och annan utrustning som inte kan tvättas sätts in i värmeskåp 70 grader i två timmar.
- Om patient transporterats med ambulans ska vårdutrymmet rengöras och desinfekteras för att därefter vid behov saneras av skadedjursbekämpare.
- Ambulansens patientnära ytor, tagställen samt använd flergångsutrustning desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt enligt ordinarie rutin.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Dokumentation och arkivering

Ej tillämbart

Historik

Nytt dokument november 2025

Utarbetat av

Vårdhygien och Fastighet Region Västerbotten

Referenser

[Folkhälsomyndigheten 2023 Tillsynsvägledning om skadedjur och ohyra.](#)

[Vårdgivarguiden, Region Stockholm](#)

[Anticimex Faktblad vägglöss](#)

[Vårdhygien Västerbotten](#)

[Hantering av smuts- och riskvätt](#)

Dokumentinformation

Här anges information om vad som finns i grå ruta, sidhuvud, sidfot och om information angetts om kontrollerade kopior.

Det anges här för att kunna läsas av hjälpmedel för synnedsetta. **Denna information får inte tas bort!**

Information i sidhuvud

Bild på region Västerbottens logga.

Versionsnummer: 100752

Giltigt från och med: 2025-11-18

Giltigt till och med: 2027-11-18

Information i grå ruta på första sidan

Dokumenttyp: Rutin

Fastställt av: Andreas Winroth

Upprättat av: Pia Stark

Granskare: Andreas Hedman

Organisation gäller inom: Fastighet Västerbotten gemensam, Hälso- och Sjukvårdsförvaltning, Vårdhygien Västerbotten

Information i Sidfot

Dokumentnummer: 100752

Kontrollerade kopior

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.